

Přírodní
rezervace

Čihadlo

Mendelova
univerzita
v Brně

Orchidejový les u Babic

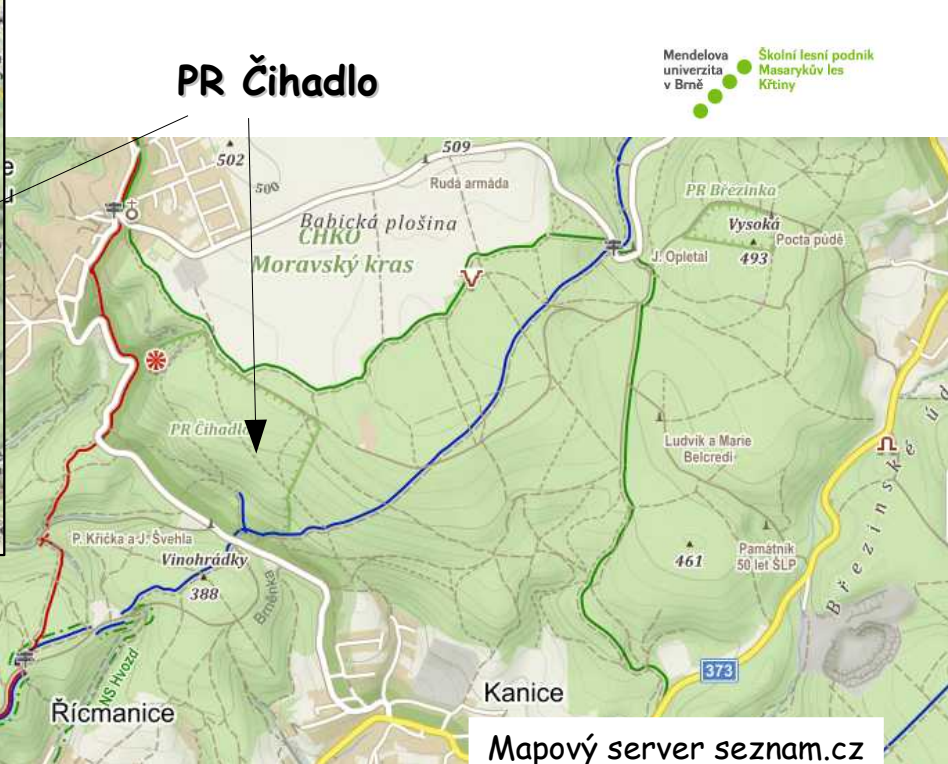
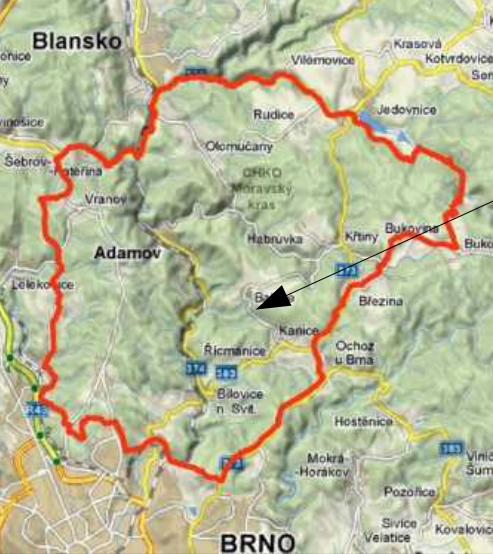

P. Jelínek a M. Čech

Mendelova univerzita v Brně

PR Čihadlo

Mapový server seznam.cz

OBSAH

Co území chrání.....3	Orchideje.....11
Předjaří.....4	Klokočí.....14
Před olistěním.....5	Mahalebka.....15
Žluté květy.....7	Houby.....16
Bílé květy.....8	Zvířena.....17
Modré květy.....9	Chráněné a ohrožené druhy.....18
Fialové květy.....10	Mapka biotopů.....19

Zpracoval Ing. Petr Jelínek, Ph.D. a Milan Čech, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie, Mendelova univerzita v Brně. Zpracováno za podpory Školního lesního podniku Křtiny. Duben 2020.

Fotografie na přední straně: zleva vstavač nachový (*Orchis purpurea*), hlístník hnězdák (*Neottia nidus-avis*) a okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*)

Co území chrání

Přírodní rezervace Čihadlo chrání listnaté porosty na devonských vápencích a sprašových překryvech. Leží mezi obcemi Babice nad Svitavou a Kanice v nadmořské výšce od 360 až 470 m nad mořem. Vyhlášena byla v roce 1976 a spadá pod katastr obce Babice n/S. Na více než 55 hektarech chrání bohatý podrost světlých lesů s řadou orchidejí a dalších chráněných druhů rostlin. Cenná jsou i bezlesí se stepními druhy rostlin a živočichů, ale také jeskyně pod rezervací.

Předjaří na skalkách

Koniklec velkokvětý (*Pulsatilla grandis*) je pozůstatkem pastvy v blízkosti Babic nad Svitavou. Dobytek se této jedovaté rostlině vyhýbal, jiné druhy pastvin zase spásání dobře snáší. Zbytky bezlesí najdeme kolem skalek a na plošině a doprovází je stepní vegetace.

Před olistěním stromů

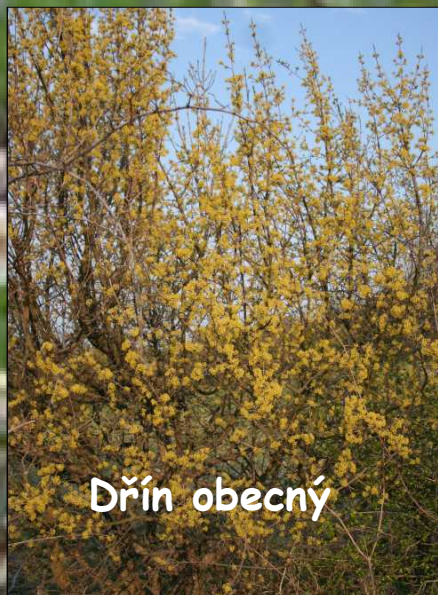
Brzy na jaře se objeví řada druhů, mezi běžnější patří jaterník podléška (*Hepatica nobilis*), vzácně najdeme kyčelnici devítilistou (*Dentaria enneaphyllos*).

Jaterník
podléška

Kyčelnice devítilistá

Ostřice chlupatá

Dřín obecný

Pryšec mandloňovitý

Jarní aspekt dále tvoří pryšec mandloňovitý (*Euphorbia amygdaloides*), ostřice chlupatá (*Carex pilosa*), dymnivka dutá (*Corydalis cava*) a vápnomilný keř dřín obecný (*Cornus mas*).

Dymnivka dutá

Pryšec mnohobarvý

Mezi vzácné rostliny rezervace patří pryšec mnohobarvý (*Euphorbia epithymoides*), ale také voskovka menší (*Cerinth minor*), oměj vlčí mor (*Aconitum lycoctonum*) a kostival hlíznatý (*Symphytum tuberosum*).

Kostival
hlíznatý

Žluté
květy

Voskovka menší

Oměj vlčí mor

Bílé květy

Mařinka vonná

Z řady bíle kvetoucích rostlin rezervace jsme vybrali mařinku vonnou (*Galium odoratum*), jahodník truskavec (*Fragaria moschata*) a konvalinku vonnou (*Convallaria majalis*).

Jahodník truskavec

Konvalinka vonná

Modré květy

Kamejka
modronachová

Pomněnka
lesní

Zběhovce ženevský

V lesním prostředí modře kvete kamejka modronachová (*Lithospermum officinale*) a pomněnka lesní (*Myosotis sylvatica*), ve světlinách se tvoří modré koberce zběhovce ženevského (*Ajuga genevensis*).

Fialové květy

Medovník
meduňkolistý

Vikev ptačí

Kyčelnice
cibulkonosná

S fialovými květy najdeme v rezervaci chráněný medovník meduňkolistý (*Melittis melissophyllum*), ve světlinách vikev ptačí (*Vicia cracca*) a pod buky kyčelnici cibulkonosnou (*Dentaria bulbifera*).

Orchideje

Mezi nejvzácnější
druhy lesů Mendelovy
univerzity patří
vstavač nachový
(*Orchis purpurea*).

Okrotice

Okrotice bílá

V květnu pod buky vykvétají okrotice, které jméno dostaly podle staročeského „okrota“, což byl název pro kouli, jak botanici viděli kulatý prašník v květu. Rostou tu všechny české druhy: okrotice bílá (*Cephalanthera damasonium*), okrotice dlouholistá (*Cephalanthera longifolia*) i nejvzácnější okrotice červená (*Cephalanthera rubra*), specialista vápenců.

Okrotice dlouholistá

Okrotice červená

Okrotice bílá

Okrotice dlouholistá

Orchideje

Mezi nenápadné orchideje neboli vstavačovité druhy patří zelený bradáček vejčitý (*Listera ovata*) a naopak nezelený hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*).

Bradáček vejčitý

Hlístník
hnízdák

Klokoč zpeřený (*Staphylea pinnata*) patří mezi české ohrožené druhy. Dříve se z tvrdých lesklých semínek vyráběly růžence. V přírodní rezervaci se trhat nesmí.

Mahalebka

Mahalebka nebo také višeň turecká (*Prunus mahaleb*) patří podobně jako klokoč k ohroženým dřevinám. Roste ve světlých lesích na vápencových svazích.

Troudnatec kopytovitý

Na horním snímku je troudnatec kopytovitý ((*Fomes fomentarius*)), dva druhy helmovky jsou na snímcích v dolní části (*Mycena* sp.)

Helmovky

Špaček

Zlatohlávek

Dutinu v buku využil k hnízdění špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), na hlohu se pase zlatohlávek zlatý (*Cetonia aurata*) a dole na snímku je hnízdo drozda zpěvného s vajíčky (*Turdus philomelos*).

Vajíčka drozda

O – ohrožený druh
SO – silně ohrožený druh

Chráněné druhy

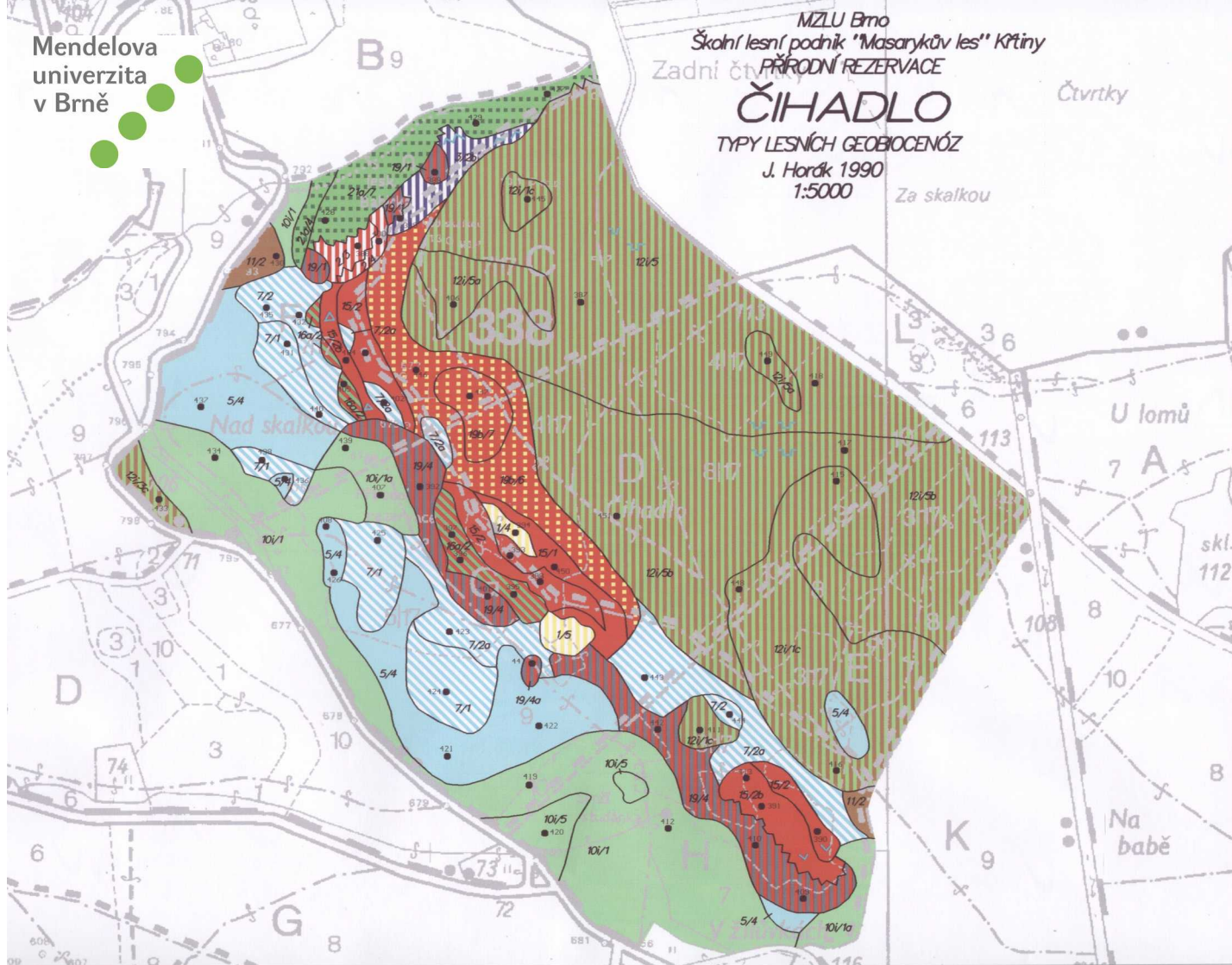
ZVÍŘENA

holub doupňák (<i>Columba oenas</i>)	SO
lejsek malý (<i>Ficedula parva</i>)	SO
lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	O
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	O

ROSTLINSTVO

dřín obecný (<i>Cornus mas</i>)	O
hvězdnice chlumní (<i>Aster amellus</i>)	O
koniklec velkokvětý okrotice bílá (<i>Pulsatilla grandis</i>)	SO
lilie zlatohlavá (<i>Lilium martagon</i>)	O
medovník meduňkolistý (<i>Melittis melissophyllum</i>)	O
okrotice bílá (<i>Cephalanthera damasonium</i>)	O
okrotice červená (<i>Cephalanthera rubra</i>)	SO
okrotice dlouholistá (<i>Cephalanthera longifolia</i>)	O
oměj vlčí mor (<i>Aconitum lycoctonum</i>)	O
tis čerený (<i>Taxus baccata</i>)	SO
třemdava bílá (<i>Dictamnus albus</i>)	O
vemeník dvoulistý (<i>Platanthera bifolia</i>)	O
vstavač nachový (<i>Orchis purpurea</i>)	SO

P. Jelínek a M. Čech. Přírodní rezervace Čihadlo. Orchidejový les u Babic.

Publikace vznikla jako výsledek výzkumu ohrožených druhů rostlin lesů severně od Brna Ústavu lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie.

Je to jeden z výsledků projektu EHP-CZ02-OV-1-012-2014 Červená kniha dřevin ČR, Červená kniha ohrožených druhů lužních lesů BR Dolní Morava a Červený seznam ohrožených druhů ŠLP Křtiny a rovněž projektu Videodatabáze rezervací ŠLP Křtiny, který byl financován z účelové činnosti Školního lesního podniku Křtiny na Mendelově univerzitě v Brně.

1		Stepní lada
2		Dřínové doubravy
3		Bukové doubravy
5		Doubravy s bukem
7		Bukové doubravy s lípou
10i		Dubové bučiny
11		Bučiny s dubem
12i		Dubové bučiny s lípou a javory
15		Dřínové doubravy s habrem
16		Dřínové javořiny s lípou
19		Dřínové bučiny
19b		Dřínové bučiny s dubem a lípou
21a		Bukové javořiny s lípou